

Posudek vedoucí práce k rigorózní práci Pavla Pěnkavy na téma „Výchovně vzdělávací prvek v sociální práci s cílovou skupinou osob bez přístřeší“

Autor si ke zpracování své rigorózní práce zvolil velmi aktuální a rovněž velmi složité téma, jež zasahuje do více oborů - např. do oboru sociologie, práva, psychologie apod.

Předložená práce je velmi rozsáhlá, čítá celkem 181 stran, včetně rozsáhlých příloh.

Práce samotná je členěna do tří velkých částí, jež jsou pak dále členěny do jednotlivých kapitol. V první části se autor zabývá teoretickými přístupy k příčinám bezdomovectví, přičemž vyzdvihuje hodnotu tzv. „emoční inteligence“ a její úroveň pro možnost neintegrace osoby bez přístřeší. Za velmi přínosný považují autorův prezentovaný názor, že bezdomovectví je multifaktorová problematika, jež velmi intenzivně závisí na konkrétní situaci toho kterého jedince. Z toho důvodu nelze sociální práci s osobami bez přístřeší unifikovat.

Ve druhé části práce se její autor věnuje možnostem řešení tohoto multifaktorového jevu. V této části využívá jak poznatků teoretických - řádnými citacemi z odborné literatury, tak i svých praktických znalostí získaných dlouhodobým velmi úspěšným působením v roli sociálního pracovníka činného ve prospěch osob bez přístřeší. Autor se postupně zabývá oblastmi verbální a neverbální komunikace, které ovlivňují tvorbu a realizaci sociálně výchovných programů, typologií osob bez přístřeší, přičemž jednotlivým typům přiřazuje možnosti dalšího výchovně vzdělávacího působení a v neposlední řadě se zabývá otázkou uspokojování potřeb osob bez přístřeší. Zajímavou ideou, kterou autor v této části rozvíjí, je otázka uspokojování i jiných, než základních materiálních potřeb a vliv uspokojení i dalších potřeb na možnost resocializace osoby bez přístřeší. V další subkapitole této části se pak

autor věnuje konkrétním možnostem uplatnění dosud prezentovaných poznatků v prostředí Prahy 1, tedy ve velmi specifické oblasti pro sociální práci s lidmi bez přístřeší. Je třeba pozitivně hodnotit i výběr právě této lokality, v jejímž rámci rigorosant provedl rovněž šetření.

V závěrečné části své práce se rigorosant věnuje reedukaci jakožto nástroji sociální práce a obhajuje výchovně vzdělávací proces a jeho opodstatnění v sociální práci s lidmi bez přístřeší. Poznatky shromážděné v této závěrečné části práce autor opírá o šetření, jež mapuje v příloze k práci.

V závěru své práce sám její autor upozorňuje na některá možná úskalí nabídek dalšího vzdělávání osobám v tíživých životních situacích a bezdomovectví samo označuje jako jednu ze závažných příčin neochoty či neschopnosti se dále vzdělávat, přičemž zdůrazňuje nepostradatelnou roli sociálního pracovníka a jeho působení v případném započatém vzdělávacím procesu.

Předloženou práci jako celek hodnotím velmi kladně. Autor přistoupil k jejímu zpracování s velkým osobním zaujetím, přičemž se nicméně vyvaroval příliš subjektivnímu postoji ke zkoumané problematice, kterou zpracoval uceleně, s použitím poměrně širokého aparátu odborné literatury, kterou není snadné vyhledat. Práce je koncipována vyváženě, obsahuje značné množství teoretických poznatků, jež jsou často doplněny či upřesněny poznatky z praxe. Rovněž šetření mezi klienty, jež autor učinil, považuji za zdařilé a přínosné.

Autorovi se podařilo teoreticky zpracovat navýsost praktické téma a nahlédnout bezdomovectví jako skutečně teoretický problém, jenž vyžaduje vysoce odborný přístup sociální práce, má-li mu být efektivně čeleno v rámci konkrétního regionu. Volbu Prahy 1 jako příkladného regionu hodnotím velmi pozitivně, jelikož se, z hlediska bezdomovectví, jedná o skutečně zřejmě nejexponovanější region v celé České republice.

Předloženou práci rozhodně **doporučuji k obhajobě** a vyjadřuji přesvědčení, že splňuje požadavky na rigorózní práce kladené Filosofickou fakultou Univerzity Karlovy.

Rigorosant by se v rámci obhajoby své práce mohl vyjádřit k některé následujících otázek:

- Které další formy sociální práce směřované k osobám bez přístřeší (kromě reedukace) považujete za nedostatečně uplatňované v ČR, resp. v Praze a jak by bylo vhodné je zavést? Kdo by je měl provozovat?
- Jak hodnotíte sociální práci s osobami bez přístřeší a její uspořádání v současné době?
- Které hlavní faktory vnímáte jako překážky efektivního řešení bezdomovectví v hlavním městě?

V Praze, 8.3.2010

JUDr. Kristina Koldinská, Ph.D.

oponent